

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและจัดการมลพิษทางน้ำจากฟาร์มโคนมขนาดใหญ่ เพื่อทราบถึงสภาพปัญหามลพิษทางน้ำจากฟาร์มโคนมขนาดใหญ่ว่ามีลักษณะอย่างไร แนวคิดและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและจัดการมลพิษจากมลพิษทางน้ำจากฟาร์มโคนมขนาดใหญ่ทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงแนวทางในการปรับปรุงบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและจัดการมลพิษทางน้ำจากฟาร์มโคนมขนาดใหญ่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการลดและขจัดมลพิษดังกล่าวได้ดียิ่งขึ้น

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยทางเอกสาร อันได้แก่ กฎหมาย เอกสารทางวิชาการ หนังสือ และบทความต่างๆ

ผลการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมลพิษทางน้ำจากฟาร์มโคนมขนาดใหญ่ไม่สามารถนำมาใช้ควบคุมการก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำจากฟาร์มโคนมขนาดใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดในเรื่องขอบเขตของกฎหมายและการขาดสภาพบังคับของกฎหมาย เช่น การขาดมาตรฐานคุณภาพน้ำซึ่งทำให้เกิดปัญหาการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการวินิจฉัยความผิดของผู้ทิ้งของเสียหรือระบายน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำ, การขาดการตรากฎหมายลำดับรองเพื่อบังคับใช้เป็นการเฉพาะในแต่ละท้องถิ่น, การขาดความชัดเจนในเรื่องการใช้ประโยชน์จากที่ดิน เป็นต้น นอกจากนี้ มาตรการทางกฎหมายในการจัดการมลพิษทางน้ำจากฟาร์มโคนมขนาดใหญ่ยังถือเป็นเพียงคำแนะนำด้านการบริหารจัดการเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเท่านั้น จึงต้องหามาตรการอื่นๆ ที่เหมาะสม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ฟาร์มโคนมขนาดใหญ่ในการจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียขึ้นเองภายในฟาร์ม

จากปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนขอเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาโดยควรมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายโดยมอบอำนาจให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนั้นๆ สามารถกำหนดค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง ส่วนมาตรการในระยะยาวหากปรากฏว่าแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทฟาร์มโคนมขนาดใหญ่เพิ่มจำนวนสูงขึ้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดให้ฟาร์มโคนมขนาดใหญ่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกควบคุมการระบายน้ำเสียให้เป็นไปตามค่ามาตรฐานก่อนระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลไม่ให้ฟาร์มโคนมขนาดใหญ่ก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำ ซึ่งอาจจะกำหนดให้มีการแบ่งค่าปรับที่ได้จากการ

ดำเนินคดีจากผู้กระทำความผิดมาให้ผู้พบเห็นการกระทำความผิดที่นำเรื่องมาแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

แต่อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการควบคุมและสั่งการมักจะไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง เพราะขาดความคล่องตัวไม่ยืดหยุ่นและเป็นวิธีการที่หยุดนิ่งไม่สามารถปรับใช้ตามสภาพการณ์ขณะนั้นได้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงควรใช้มาตรการจูงใจเป็นตัวอุดช่องว่างของมาตรการควบคุมและสั่งการ เพื่อกระตุ้นให้เจ้าของหรือผู้ประกอบการฟาร์มโคนมขนาดใหญ่เกิดแรงจูงใจในการบริหารจัดการฟาร์มโคนมให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงโคนมและการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เช่น การเพิ่มค่าน้ำนมดิบให้แก่ฟาร์มโคนมขนาดใหญ่โดยอาศัยกลไกของสหกรณ์ หรือประกาศเชิญชวนเกษตรกรฟาร์มโคนมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์มโคนม หรือประกาศให้ฟาร์มโคนมที่มีการบริหารจัดการที่ดีเป็นฟาร์มต้นแบบ เป็นต้น